VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Gospodarki i Rozwoju**

(nr 150)

z dnia 14 maja 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 150)

14 maja 2019 r.

Komisja Gospodarki i Rozwoju, obradująca pod przewodnictwem posła **Jerzego Meysztowicza (N)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze (druk nr 2435).

W posiedzeniu udział wzięli: **Wojciech Ulitko** zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Jerzy Jankowski** prezes Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP wraz ze współpracownikami, **Paweł Dryk** radca prawny w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz **Marek Pęk** senator. W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka, Ewa Soroka i Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Monika Bies-Olak** i **Ewelina Roguska** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju.

Stwierdzam kworum oraz przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia wobec niewniesienia do niego zastrzeżeń.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze (druk nr 2435). Uzasadniał będzie pan senator Marek Pęk. Witam pana senatora, a także zastępcę dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości i wszystkich pozostałych gości. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Przystępujemy do jego realizacji.

Informuję, że Marszałek Sejmu w dniu 11 kwietnia 2018 r. skierował projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze (druk nr 2435) do Komisji Gospodarki i Rozwoju do pierwszego czytania. Jednocześnie pragnę dodać, że zwłoka w przystąpieniu do pierwszego czytania wynikała z oczekiwania na zmianę przez Senat upoważnionego senatora do reprezentowania w pracach nad tym projektem.

Bardzo proszę pana senatora Marka Pęka o uzasadnienie projektu z druku 2435. Bardzo proszę.

Senator Marek Pęk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, inicjatywa Senatu, będąca przedmiotem dzisiejszych obrad, stanowi realizację i wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 czerwca 2015 r. (sygn. akt K 25/12), w którym to Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność kilku przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy, uznane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją RP, dotyczyły procedury przekształcenia spółdzielni pracy w spółki prawa handlowego. Krótko mówiąc Trybunał orzekł, że niezgodny z Konstytucją jest art. 203n § 3 ustawy, w zakresie, w jakim dotyczy zawiadamiania przez ogłoszenie. Przepisy przewidują, że zarząd spółdzielni pracy zawiadamia dwukrotnie członków spółdzielni o zamiarze podjęcia uchwały o przekształceniu spółdzielni. Do zawiadomień dołącza się projekt uchwały o przekształceniu oraz projekt umowy albo statutu spółki przekształconej, ale nie dotyczy to przypadków – co zostało zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny, w którym z zawiadomienie jest ogłaszane. Zatem jeżeli członkowie spółdzielni nie otrzymują indywidualnie zawiadomień,

nie otrzymują też projektu uchwały o przekształceniu oraz projektu umowy albo statutu spółki przekształconej.

Kolejny zakwestionowany artykuł – art. 203o § 2 ustawy, który dotyczy procedury określania w uchwale walnego zgromadzenia członków spółdzielni pracy, o przekształceniu wysokości kwoty, przeznaczonej na wypłaty dla członków spółdzielni nieuczestniczących w spółce przekształconej, która jest ustalana proporcjonalnie do udziałów przysługujących tym członkom i nie może przekroczyć 10% wartości bilansowej spółdzielni – określonej w planie przekształcenia. Mówiąc najkrócej – Trybunał uznał, że jest to nieuzasadniona dyskryminacja członków spółdzielni, nieuczestniczących w przekształceniu i że taka rekompensata jest stanowczo za niska.

Trzeci zakwestionowany przepis dotyczy braku możliwości żądania ponownej wyceny wpisowego i wpłaconych udziałów członkowskich oraz wniesienia powództwa o ustalenie wartości wpisowego i wpłaconych udziałów członkowskich. Te przepisy mają charakter szczegółowy. Dotyczą typowo prawniczej procedury. Nie będę się w nie zagłębiał, ze względu na to, że inicjatywa ustawodawcza Senatu poszła dalej niż przewidywał to wprost wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Mianowicie mieliśmy do wyboru dwa wyjścia – drogi zarysowane na posiedzeniach komisji senackich oraz posiedzeniu plenarnym.

Mogliśmy zmieniać i dostosowywać obowiązującą procedurę do wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Uznał on, że jest możliwa, zgodna z Konstytucją, procedura przekształcenia spółdzielni pracy w spółkę prawa handlowego, po wyprostowaniu tych niezgodnych z Konstytucją przepisów.

Od samego początku w Senacie zarysowało się mocno stanowisko, reprezentowane głównie przez pierwotnego sprawozdawcę tej ustawy, panią senator Lidię Staroń, którą ja z konieczności dzisiaj zastępuję, ponieważ ona z poważnych względów zdrowotnych nie może uczestniczyć w pracach Senatu. Stanowisko brzmiało, że cała procedura przekształcenia spółdzielni pracy w spółkę prawa handlowego, procedura płynna, jest prawniczym nadużyciem, nieporozumieniem, wręcz kuriozum.

Trzeba powiedzieć, że rzeczywiście ustawodawca przewidział furtkę płynnego przekształcenia istniejącej spółdzielni w spółkę prawa handlowego, tylko i wyłącznie w odniesieniu do spółek prawa handlowego. Z tego, co się orientuję stało się to w 2011 roku. Istniała wtedy Komisja Deregulacyjna, na czele której stał pan poseł Palikot. Z tego, co pamiętam z obrad komisji senackich to w bardzo cichy sposób wprowadzono tą furtkę. Nie do końca wiadomo – dlaczego. Od samego początku w środowisku spółdzielców ten przepis budził różnego rodzaju kontrowersje. Podnoszono, że prawa handlowe i spółdzielcze to dwa zupełnie odrębne reżimy prawne i zupełnie innego rodzaju instytucje i nie powinno się ich mieszać. Powinno się iść tradycyjną procedurą prawną, że jeżeli spółdzielnia chce się przekształcić w spółkę prawa handlowego, to musi po prostu przejść proces likwidacji, zakończyć swój byt prawny i wtedy niejako od początku, na bazie zlikwidowanej spółdzielni tworzyć spółkę prawa handlowego.

Ta filozofia od początku w obradach Senatu przeważyła, dlatego ostateczna propozycja wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego wygląda w ten sposób, iż przewidujemy w art. 1 stosownych przepisów Prawa spółdzielczego... Mianowicie w części I w tytule II ustawy uchyla się cały dział VI. Istnieje tutaj poważny problem intertemporalny, ponieważ wiadomo, że w tym momencie jest pewna ilość procesów przekształcenia spółek w toku i trzeba to rozwiązać. Senat poszedł daleko idącą drogą. Mianowicie przyjął normę, że do procesów przekształcenia spółdzielni pracy w spółkę handlową, rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się te proponowane przepisy, jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy nie dokonano wpisu spółki handlowej do rejestru przedsiębiorców. Art. 3 – vacatio legis zaproponowane przez Senat na 14 dni od dnia ogłoszenia.

Do tej ustawy wpłynął oczywiście cały szereg opinii. Z takich najistotniejszych przywołam opinię Krajowej Rady Sądownictwa, która szczególnie skupiła się na procedurze intertemporalnej i miała zastrzeżenia czy to jest słuszna droga, żeby obejmować obowiązującymi przepisami procesy będące już w toku. Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej również miała pewne zastrzeżenia, ponieważ uznała, że ta propozycja legislacyjna Senatu wybiega daleko poza bezpośrednią sentencję wyroku Trybunału

Konstytucyjnego i można ją uznać za pewną kreację legislacyjną Senatu. Jednak na etapie prac zarówno komisji senackich, jak i posiedzeniu plenarnym nikt nie kwestionował konstytucyjności takiej kreatywności Senatu. Krajowa Rada Komornicza nie wniosła żadnych zastrzeżeń. Minister sprawiedliwości również, co do istoty, podzielił treść tej inicjatywy. Chociaż dopuszczał również możliwość wykonania tej ustawy w nieco węższym zakresie, co do zasady pozostawiając taką procedurę przekształceniową, ale oczywiście z uwzględnieniem tych bezpośrednich zarzutów Trybunału Konstytucyjnego. Sąd Najwyższy również ocenił inicjatywę Senatu pozytywnie.

Myślę, że tyle na początek. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo, panie senatorze. Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciał zabrać głos? Nie widzę.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do prac nad projektem ustawy.

Tytuł ustawy „Ustawa o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze". Czy są uwagi do tytułu? Nie widzę. Tytuł ustawy został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 1? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Ewelina Roguska:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Biuro Legislacyjne chciało w tym miejscu zasygnalizować pewną kwestię kolizyjną. Otóż obecnie w Sejmie procedowany jest projekt ustawy z druku 3236, który nowelizuje Kodeks spółek handlowych. Ten projekt zakłada również nowelizację dwóch przepisów ustawy – Prawo spółdzielcze, które na mocy tej procedowanej w tym momencie ustawy mają zostać uchylone. W związku z tym należałoby obserwować sytuację i w przypadku przyjęcia przez Sejm tej ustawy, należałoby dokonać zmian w projekcie z druku 3236.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście trzeba będzie śledzić procedowanie tamtej ustawy. Jeśli nasza zostanie przyjęta wcześniej, wówczas będziemy dokonywać zmian w tej procedowanej w Sejmie.

Do art. 2 chciałbym złożyć, w uzgodnieniu z Biurem Legislacyjnym, poprawkę. Mianowicie zostaje zmieniona treść art. 2. Nadaje mu się brzmienie: „Do procesów przekształcenia spółdzielni pracy w spółkę handlową wszczętych i niezakończonych dokonaniem wpisu spółki handlowej do rejestru przedsiębiorców, do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.". Chodzi o to, że bardzo często ten proces wpisywania do rejestru jest długotrwały. Niektóre spółdzielnie zakończyły proces dokonywania tych zmian. Na to zwrócił uwagę zarówno rząd, ale także Biuro Legislacyjne, które uważa, że ten zapis nie powinien być przyjęty, dlatego że wówczas prawo działa wstecz. To może skutkować tym, że te procesy przekształceniowe zostaną zablokowane w ten sposób. Biuro Legislacyjne też chciałoby zabrać głos w tej kwestii? Bardzo proszę.

Legislator Monika Bies-Olak:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, wydaje nam się, że sytuacja, w której w momencie kiedy został rozpoczęty proces przekształcenia w spółkę handlową, a nie dokonano wpisu tejże spółki do rejestru, w związku z poniesionymi przez spółdzielnię pracy nakładami wynikającymi z przekształcenia, to rozwiązanie może narażać na zarzut niezgodności z art. 2 Konstytucji, z zasadą poprawnej legislacji. Z uwagi na przyczyny niezależne od podmiotu, który rozpoczął proces przekształcenia, z powodu tego, że nie dokonano ostatniego etapu, czyli wpisu spółki do rejestru, zostaje umorzone postępowanie. Wydaje nam się, że takie rozwiązanie jest niebezpieczne. Stąd nasza propozycja, aby państwo rozważyli jednak możliwość dokończenia tych postępowań na podstawie przepisów dotychczasowych. Stosowanie – tak jak w propozycji Senatu – przepisów niniejszej, procedowanej ustawy, polegającej na uchyleniu tych przepisów, stworzy sytuację, w której te procesy, niezależnie od etapu zaawansowania – te sprawy, które już znajdują się w sądzie – nie zostaną zakończone. Pozostanie droga, o której mówił pan

senator, czyli najpierw likwidacji spółdzielni pracy, a dopiero potem utworzenie spółki prawa handlowego.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Mężydło.

Poseł Antoni Mężydło (PO-KO):

Jak chciałem wspomnieć, że pan senator powiedział o konstytucyjności tego rozwiązania w ocenie prawników. Nie zachodzi więc tutaj, wspomniana przez panią mecenas, kolizja z art. 2 konstytucji. Mnie się to podoba. Samo wszczęcie postępowania to nie jest żaden koszt. Niekoniecznie musi być taka sytuacja, że jest to na etapie końcowym. To rozwiązanie ma być trochę radykalne. Ja myślę o tak stosowanych przepisach przejściowych do innych, bardzo radykalnych ustaw, które mają zmieniać naszą rzeczywistość. Uważam, że takie rozwiązania są korzystne. Jeżeli można by było znaleźć jakiś inny etap, nie samo wszczęcie – może być ono nawet teraz na etapie trwania procesu legislacyjnego… Można wszcząć takie postępowanie i skorzystać z tamtej ustawy, która jest niekonstytucyjna w wyniku wyroku sądu.

Radykalne rozwiązanie zawarte w senackim projekcie podoba mi się akurat najbardziej. Uważam, że taka praktyka legislacyjna przyda się też w wielu innych bardzo kontrowersyjnych ustawach, zwłaszcza bardzo szkodliwych społecznie. Opowiadałbym się za tym. Jeżeli nie, to należy znaleźć taki punkt postępowania w końcowej fazie – tak jak w prawie budowlanym o warunkach zabudowy. Tak chyba było w „ustawie wiatrakowej". Tam był inny punkt, a nie wszczęcie. Samo wszczęcie to za mało.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo. Nie ukrywam, że będę się upierał przy tym, aby jednak wprowadzić tą zmianę, dlatego że bardzo trudno byłoby w procesie przekształceniowym znaleźć takie punkt decydujący o tym, czy możemy stosować dotychczasowe przepisy, czy wynikające z nowej ustawy.

Teraz poproszę pana senatora o zabranie głosu, a potem poproszę przedstawiciela rządu. Bardzo proszę.

Senator Marek Pęk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, ja nie wiem czy jestem uprawniony na tym etapie do zabierania głosu.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Sejm jest łaskawy, panie senatorze.

Senator Marek Pęk:

Razem tworzymy to prawo. Ta ustawa jeszcze do Senatu wróci.

Czy takie rozwiązanie o stosowaniu przepisów dotychczasowych do wszczętych procedur jest możliwe? Wyrok Trybunału uchylił pewne przepisy. Ich w tym momencie jakby nie ma. Jest pewna luka. Czy obecne przepisy prawa są wystarczające, żeby toczył się dalej proces tych przekształceń?

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo. Proszę przedstawiciela rządu.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości Wojciech Ulitko:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odnośnie do senackiego projektu nowelizacji prawa spółdzielczego, rząd przyjął stanowisko, które 12 września 2018 r. zostało złożone na ręce Marszałka Sejmu. To stanowisko jest, co do zasady, pozytywne. Jednakże rząd w tym stanowisku również zwrócił uwagę na przepis przejściowy, czyli art. 2. W ocenie rządu, biorąc pod uwagę, jak sami projektodawcy stwierdzili, w takim brzmieniu zaproponowany przez Senat przepis przejściowy, mógł spowodować stratę finansową dla członków spółdzielni pracy. Rząd proponował, aby jednak celem uniknięcia pokrzywdzenia członków przekształcanej spółdzielni pracy, przyjąć rozwiązania, zgodnie z którymi do złożonych, a nie rozpatrzonych wniosków o wpis do rejestru, zasto-

sowanie miałyby przepisy dotychczasowe, a więc stanowisko zgodne ze stanowiskiem Biura Legislacyjnego i pana przewodniczącego, który zgłosił tą poprawkę.

Dziękuje bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dziękuję bardzo, czy jeszcze ktoś chciałby zabrać w tej kwestii głos? Nie widzę.

W związku z tym musimy przegłosować.

Art. 2 będzie miał brzmienie: „Do procesów przekształcenia spółdzielni pracy w spółkę handlową wszczętych i niezakończonych dokonaniem wpisu spółki handlowej do rejestru przedsiębiorców, do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.” Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (13) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo, poprawka została przyjęta.

W związku z tym, że ta poprawka obejmuje całą treść art. 2, zakładam, że automatycznie przyjęliśmy ten artykuł w zmienionej formie.

Czy są uwagi do art. 3, czyli do vacatio legis? Myślę, że okres dwóch tygodni jest tym, który powinniśmy zastosować w tym przypadku. Nie widzę sprzeciwu. Art. 3 został przyjęty.

Zgłaszam wniosek o uchwalenie przez Sejm projektu ustawy wraz z przyjętymi poprawkami. Czy jest ktoś przeciw przyjęciu tego wniosku? Nie widzę.

W związku z tym, wobec braku sprzeciwu, stwierdzam przyjęcie przez Komisję powyższego wniosku. Nie ma co upoważniać Biura Legislacyjnego, bo przyjęliśmy już tą poprawkę.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Czy są jakieś zgłoszenia? Cisza.

Poseł Leonard Krasulski (PiS):

Pan przewodniczący może?

Przewodniczący poseł Jerzy Meysztowicz (N):

Dobrze. Podejmę się tego trudu. Czy jest sprzeciw, żeby przewodniczący Jerzy Meysztowicz był sprawozdawcą? Nie ma.

Dziękuję bardzo. Na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie dostępny do przejrzenia w Sekretariacie Komisji.

Tak, o 19 mamy wspólne posiedzenie z Komisją Obrony Narodowej, serdecznie zapraszam. Poważna sprawa, panie pośle.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.